

● ZĀCASNO SPREMENJENE NEKATERE PRAVICE UPORABNIKOV DO ZDRAVSTVENIH STORITEV

Tudi zdravje se je podražilo

Skupščina Zdravstvene skupnosti Slovenije je na seji 23. maja 1988 sprejela ukrepe za prilagoditev programa zdravstvenega varstva v SR Sloveniji materialnim možnostim v letu 1988. Na podlagi teh ukrepov so se začasno spremenile nekatere pravice uporabnikov do zdravstvenih storitev oziroma do socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom. Ukrepi so bili v celoti objavljeni v Uradnem listu SRS 30. junija. Veljavni o postali 1. julija 1988 in bodo trajali do 31. decembra 1988. Ključno je rasto osebni dohodkov v prvih štirih mesecih letošnjega leta se zneski participacij in drugih doplačil uporabnikov povečajo z indeksom 124,8. Te obveznosti so od 1. julija naslednje:

	stara cena (din)	nova cena (din)
1. Za prvi kurativni pregled v enotah osnovne zdravstvene dejavnosti (brez zobozdravstva)	1.000	4.000
2. Za ponovni pregled pri zdravniku v osnovni zdravstveni dejavnosti, vendar za največ 3 preglede, ki sledijo prvemu		2.000
3. Za obisk zdravnika na domu, ki je opravljen na zahtevo uporabnika ali njegovih svojcev	2.800	10.000
4. Za vsak prvi pregled v specialistični ambulantni dejavnosti (ki vključuje tudi specialistično zdraviliško dejavnost) z napotnico zdravnika ali brez nje, če le-ta ni predpisana	2.100	8.000
5. Za vsak ponovni obisk ali pregled pri zdravniku specialistično ambulantne dejavnosti, vendar največ za 3 obiske, ki sledijo prvemu specialističnemu pregledu	600	3.000
6. Za prvi obisk pri zobozdravniku v nočnem času med 22. in 6. uro	1.900	2.400
7. Za storitve v zvezi z zdravljenjem zob (med te ne sodijo storitve s področja oralne in maksilofacialne kirurgije, pregledi - rentgenska in ostala diagnostika zobnih in ustnih bolezni, kot tudi ne storitve s področja zdravljenja ustnih bolezni)	40 odstotkov cene storitve, opravljene s standardnim materialom	
8. Za storitve snemne in fiksne zobne protetike (vključno z reparaturami, podložitvami, prilagoditvami itd)	60 odstotkov cene storitve, opravljene s standardno kovino in materiali	
9. Čiščenje zobnega kamna	300	400
10. Za vsako zalivko	1.000	1.200
11. Za polno kovinsko prevleko	6.600	8.200
12. Za druge prevleke	8.400	10.500
13. Za inlay nadzidek	4.500	5.600
14. Za vsako krono (z zatičkom)	9.400	11.700
15. Za vsak člen v mostovni konstrukciji	4.700	5.900
16. Za vsako nadomestilo fasete, cementiranje stare prevleke, demontažo prevleke ali krone, oddelitev vmesnega člana ali gredi	1.000	1.200
17. Za začasno prevleko ali člen v začasnem mostičku	4.500	5.600
18. Za začasno totalno ali parcialno protezo	22.200	27.700
19. Za gred, opornico ali jahača	4.500	5.600
20. Za vsako totalno protezo	13.600	17.000
21. Za vsako parcialno protezo	17.000	21.200
22. Za vsako reparaturo, prilagoditev proteze, podložitve ali reokluzijo	1.800	2.200
23. Za storitve pri pripravi, izdelavi in izdaji zdravil in sanitetnega materiala (tudi galenskih preparatov)		4.000
24. Za mehanična kontracepcijska sredstva, ki se ne predpisujejo na recept	4.700	5.900
25. Za umetno prekinitev nosečnosti, ki ni medicinsko indcirana	8.400	10.500
26. Za vsak reševalni prevoz pri nujni medicinski pomoči	2.800	3.500
27. Za neurgentni prevoz z reševalnim vozilom	80 odstotkov polne cene, vendar največ 30.000 din po prevozu	
28. Za ortopedske (in specialne) čevlje	17.000	21.200
29. Za nepodložene usnjene rokavice, estetske rokavice za protezo in za komplet navlek za krn pri amputaciji	5.700	7.100
30. Za proteze, ortotične pripomočke, aparat za ekstenzijo in za prosto stoječi posteljni trapez	5.700	7.100
31. Za kilni pas	5.700	7.100
32. Za bergle	1.500	1.900
33. Za aparat za omogočanje glasnega govora	7.500	9.400
34. Za vsak slušni aparat	7.500	10.000
35. Za invalidski voziček	23.600	29.500
36. Za vsak električni stimulator, zvočni signalni aparat in električni pripomoček	33.200	41.400
37. Za naočnike	1.900	10.000
38. Za očala za slepe in slabovidne (z najmanj 90 odstotkov oziroma 60 odstotkov izgube vida)		2.400
39. Za kontaktna stekla	15.100	18.800
40. Za očešno protezo	2.500	3.100
41. Za oskrbni dan v bolnišnici ali zdravilišču pri večkratni hospitalizaciji, vendar za največ 60 dni v koledarskem letu	3.500	4.400
42. Za medicinske storitve pri bolnišničnem oz. stacionarnem zdraviliškem zdravljenju ob vsakem sprejemu		20.000
Doplačila za nadstandardne storitve:		
- ponovitev prvga pregleda pri zdravniku splošne medicine, ki ni uporabnikov izbrani zdravnik	5.300	6.600
- ponovitev prvga pregleda pri zdravniku v dispanzerju, ki ni uporabnikov izbrani zdravnik	7.700	9.600
- pregled pri zdravniku v specialistično ambulantni dejavnosti, ki ni uporabnikov izbrani zdravnik ali brez napotnice zdravnika osnovne dejavnosti oz. za preglede, ki bi jih po delitvi dela uporabniki morali izvajati v osnovni zdravstveni dejavnosti	8.000	10.000

Nekateri uporabniki so še naprej, kot doslej, oproščeni plačila participacije. Izjema je le ta, da na podlagi sprejetih ukrepov niso več oproščeni plačila participacije za prve kurativne preglede v osnovni zdravstveni dejavnosti in za zdravila ob prevzemu na recept uporabniki, stari nad 70 let, ter osebe z najmanj 70-odstotno telesno okvaro in tudi ne uporabniki za prve kurativne preglede v osnovni zdravstveni dejavnosti, ki se zdravijo zaradi nalezljivih bolezni, pri katerih je obvezna prijava in za možni zvišanega krvnega pritiska.

S. G.

● KS JOŽE MOŠKRIČ-CIRIL

Prenova vloge SZDL in delovanje krajevne samouprave

Za letošnji obisk delovne skupine OK SZDL in DPS, ki jo je vodil predsednik skupščine občine tov. Ivo Samec, je KK SZDL pripravila drugačen dnevni red »pogovarjanja«.

V prvi točki smo spregovorili o vlogi KK SZDL in njeni organiziranosti skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, društvenimi organizacijami in društvi. Med drugim tudi o preobrazbi ZKS po republiški in zvezni konferenci.

Tov. Janko Pučnik, predsednik KK SZDL je v uvodu poudaril dosedanje ugotovitve iz raznih razprav, da mora Socialistična zveza spremeniti tako vlogo kot način delovanja. Ne moremo delovati iz pozicij, da je SZDL le arbitri pri opredeljevanju kdo je in kdo ni napredna sila v socialistični samoupravni demokraciji, ampak se morajo takšne sile razpoznati obvezno skozi izoblikovanje in ustvarjalno nastopanje različnih pobud in poti za reševanje družbenih problemov in navzkrižij. Razvoj demokracije zato pogojuje svoj obstoj skozi stalno sočnanje z raznovrstnimi naspriji, pojavi in silami, čeprav je pomembno, da obstojijo nekateri skupni imenovalci. Med njimi smo pri nas kritično obravnavali in hkrati dali vrsto pobud o vlogi SZDL in delegatskega sistema. Ta mora postati odprt in se kot tak uveljaviti. Takoj je treba prenehati normiranje procedur, ki so namenjene zgolj za prikazovanje demokracije ter nenazadnje dosledna podrejenost političnih in izvršnih teles skupščini kot najvišjemu organu demokracije. Kot drugo se izpostavlja dograditev volilnega sistema: neposredne volitve, več kandidatov za posamezno funkcijo in uveljavljanje tajnih glasovanj. Vse to bi lahko nemudoma uveljavili v naši občini in sicer: vsak kandidat za funkcijo v KS, OZD ali DPS bi moral predstaviti svoj program; vsak kandidat bi moral predstaviti svoje premoženjsko stanje, ko gre in ko odhaja s funkcije. Ti dve alternativni bosta med delovnimi ljudmi in občani okrepili zaupanje v kandidate in v častno in odgovorno opravljanje posamezne funkcije. In kot zadnje se predlaga, saj je že skrajni čas, da se uveljavi nadzorna kontrolna funkcija, ki bi morala presekati dosedanje »personalne linije« in dati osnovo za »partnerski odnos« med gospodarstvom in izvršilnimi organi DPS.

Na osnovi drugačnega delovanja SZDL in predlagane dograditve delegatskega sistema bi lahko govorili tudi o drugačnem položaju KS, delovnega človeka in krajana. Zato je nam v KS zelo pomembno, da se širijo možnosti za neposredno izražanje interesov z uveljavljanjem spoznanja o pomenu »prostea združenja ob opredeljevanju življenjskih vprašanj!« Obe dejavnosti pa sta mogoči samo, če DPO ne zapirajo pozornosti krajanov v ozek krog dnevnih interesov! Ker krajanima nimajo dejanske možnosti neposrednega gospodarjenja v tej samoupravni skupnosti, saj so vsa sredstva odtujena, čeprav na papirju analiziramo raznolikost »vidljivih«, plačana iz prispevkov OD, gre za prevladajoč interes posamezne sredine. V kolikor ne bo v KS vsaj sredstev, ki so bila pred leti odtujena, nepremišljeno odpravljena, bo to krajevna skupnost »desetiha« in ne večine krajanov. Iz tega sledi tudi izvajanje letnih in srednjeročnih planov KS, ki so hkrati plani DPS in ne le želje. Ti plani pa se kasneje ne izvajajo, sprejemajo se re-balansi in ob koncu konkretnega srednjeročnega obdobja ugotovljamo, da smo potegnjeni za nos, najprej vodstvo DPO in KS, nato pa delovni ljudje in krajanji kot celota določena

naselja, krajevne skupnosti. S tem smo posegli na področje izvršilnih organov DPS, ki se pojavljajo kot »podjetja«, ki zagotavljajo denar in hkrati odločajo, kdo ima prioriteto in kdo ne, kakšni so kriteriji za danes in kaj bo morda jutri. Položaj izvršilnih organov (tudi v KS!) je nedvoumen - skrbeti bi morali za pogoje dela, infrastrukturo gospodarstva in vse družbe. Tipičen primer je sedanja komunalna skupnost ljubljanskih občin. Menimo, da bi imeli več uspeha z javnimi podjetji, ki bi se morala soočiti s privatno konkurenco kot alternativa. Tako bi ostalo več denarja in bolje izkoriščen konkreten plan v več KS. Na tem področju našega dela v KS je namreč tudi največ pobud, nerešenih zadev in upravičenih pritožb krajanov.

Ob koncu je tov. Pučnik predstavil teoretično dve situaciji vsakdanjega dela SZDL v KS: - Enotnost brez različnosti vodi v mrtvilo, stagnacijo in nazadovanje, kar je znano vsakemu aktivistu KS-SZDL;

- Takšna enotnost je praviloma statična in neproduktivna, saj nima nobenega impulza, kaj šele vizije rešitve, ki se pričakuje ob nje.

Obstaja pa tudi »dialektično nasprotje«, na katerega v teh časih ne kaže pozabiti, to je, da različnost brez enotnosti pomeni osamosvajanje delov, ne glede na dejavnost na katerikoli ravni od KS do zveze! Takšno osamosvajanje delov pa nedvomno onemogoča sintezo prehoda v višjo kvaliteto pri vsakodnevem reševanju problemov ali pa celo možnost razvoja.

V KS imamo okrog 2.270 članov SZDL. Delujemo v sedmih uličnih aktivih, ki zajemajo 34 hišnih aktivov v blokih ter 278 privatnih hišah. Imamo delegacijo KS za zbor KS SO in 11 posebnih delegacij za občinske SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje. Mimo tega dajemo delegate še v štiri druge SIS, ki delujejo na ravni mesta oziroma medobčinskega združevanja. V primerjavi z volilnim letom 1982, ko je bila volilna udeležba 91% in v letu 1986 91,57% pa ugotavljamo, da je izredno upadla aktivnost, dajanje pobud in lastna angažiranost za reševanje tekočih problemov v KS. Ker se ne izpolnjuje izvajanje srednjeročnega plana izgradnje PTT z ATC, banke, obrtnega centra za uslužnostno obrt, kar je bil sicer srednjeročni plan naselja Nove Jarske žid od 1975 dalje, so upravičene pripombe krajanov na naše delo. Dejstvo je, da »programiramo«, se vidimo v občinskem planu, vendar pa izpademo samo demagogi, ker se od konkretnega plana ne naredi nič. Delegati so nezadovoljni z delom svojih skupščin in je zato tudi udeležba na sejah delegacij naša obveza, kot mora biti obveza takšna prenova alfa in omega dela profesionalnega dela OK SZDL in naprej.

Nismo zadovoljni z aktivnostjo članov ZKS, ki samo prebivajo v naselju, ne vključijo pa se v konkretno delo KS niti v delo hišnega aktiva SZDL. S ciljem prenove in konkretne diferenciacije smo razmišljali celo o predlogu, da postane Osnovna organizacija ZKS v KS tisti maksimum, ki zavezuje posameznega člana, da se bo aktivno pri konkretni nalogi opredelil za svojo KS. V delovnih organizacijah bi zato obstajali samo aktivni, katerih naloga je izvajanje politike ZKS in konkretne stroke-podjetništva-ekonomije.

mije, manj pa politike kot take. Za izvajanje delovnih nalog v pravem smislu besede smo namreč »plačani«, teče delovna doba in samo zato članstvo v ZKS ni izrecno potrebno. V KS bi lahko spremljali vsakega člana ZK, imel bi konkretno zadolžitve, skratka, ne bi ostal »komunist« le za 8 ur, v KS pa živel v globoki ilegali. Lahko se je izpostaviti v OZD in se tam iti revolucionarja, težko pa biti aktivni član ZK v svoji KS, kjer ga vsakodnevno ocenjujejo, ker ga okolje pozna. No, pa nam je bila ta pobožna želja v osnovi črtana, s tem pa tudi debata o prenovi ZK, saj smo slišali, da se baje pripravljala »reorganizacija« in bodo Osnovne organizacije v KS ukinjene. Lahko pa bomo seveda še naprej delovali z upokojenci, dokler seveda bodo!

V nadaljni razpravi smo slišali tudi predlog predsednika sveta tov. Grabarja, da je treba spremeniti odnose med KS in komunalno skupnostjo, zlasti v smeri komunaliziranja s sredstvi, kontroli in na principu dobrega gospodarja z možnostjo konkurence. Tov. Trontelj je razpravjal o konkretni vlogi samoupravljanja s stanovanjsko hišo, o odnosih med lastniki stanovanj-etažniki in stanovalci družbenih stanovanj. Slednji postajajo vedno manj samoupravljajci, slabše vzdržujejo stanovanja in skrbijo za okolje. To se zlasti vidi pri uničevanju kolpne naprav, otroških igriščih, mazanju in pisanju po stenah, v dvigalnih, kar pa že pogojuje vzgoja otrok doma in ne šele v šoli. Krajevna organizacija RAKS se ne strinja z oddajo 50% članarine in drugega zbranega

denarja na občinsko organizacijo. Menimo, da je zbran denar v KS naš, in da ga lahko porabijo za naše člane, ne pa, da se pričakuje »dotacija« foruma za izvajanje konkretnega programa v KS.

Kot posebno točko delovnega razgovora bi morali obravnavati »problemiko samskih delavcev iz drugih republik, ki živijo v KS v petih samskih domovih«. Predstavnik OSS tov. Lukman je bil sicer prisoten, manjkali pa so prav vsi predstavniki OZD, IO ZSS in mladinske organizacije. Zato smo to temo, o kateri je lansko leto hotela OK SZDL razpravljati na posebni sekciji - izpustili.

Tovariša Lukež in Samec sta bila tako »prisiljena« poslušati naša videnja, ki so morda izstopala iz »mirnodobnih« okvirjev splošnosti in razprav. Pa vendar sta s svojim izvajanjem in pripombami pripomogla, da smo se tovariško razšli k novim oblikam dela. Te oblike in vsebina bodo morale postati osnovni moto ne samo v konkretni KS in KK SZDL, pač pa obveza drugačnega dela vodstvenih forumov naše DPS oziroma OK SZDL. Borba za ekonomsko ali gospodarsko preobrazbo mora v tej situaciji postati naš življenjski cilj, politično delo pa v okviru Fronte v dodatnem pluralizmu in torej nikakor transmissijsko, kot se temu učeno reče.

Tretje točke, ki bi obravnavala izvajanje srednjeročnega plana KS, ni smo povsem izpustili z »sverige«. Bilo bi prenevarno, tovariš Jože Leskoveč pa v prevelikih škripcih. Vseeno pa je neuradno napovedal presenečenje. Bomo videli!

Lopold Kos

● ZVEZA REZERVNIH VOJAŠKIH STAREŠIN

S tekmovanjem v znanju SLO popestrili krajevni praznik

Krajevna organizacija ZRVS Zadobrova Sneberje je ob krajevnem prazniku organizirala že peto tradicionalno tekmovanje v znanju in spretnosti SLO, ki so se ga udeležile ekipe in posamezniki iz KO ZRVS, osnovne organizacije ZSMS, oddelka milice iz Polja ter mladi iz osnovnih šol Edvarda Kardelja in Leopolda Mačka-Boruta.

Tekmovalci so se pomerili v streljanju z zračno puško, metanju solskih bomb v cilj, ocenjevanju razdalj in višin, poznavanju organiziranosti SLO v krajevni skupnosti in reševali tesse iz prve medicinske pomoči.

Rezultati: (tekmovalo je 8 ekip in 26 posameznikov); članske ekipe: 1. ZRVS Zadobrova I 298 točk. 2. OO ZSMS Optimisti 281. 3. oddelek milice Polje 281; mlade ekipe: 1. OŠ Leopold Maček Borut 235 točk. 2. OŠ Edvard Kardelj

I 229. 3. OŠ Edvard Kardelj II 169; najboljši strelci: 1. Salamun miro (OO ZSMS) 74 točk. 2. Karlatec Oskar (ZRVS) 66 in 3. Kuder Veldin Tina (OM Polje) 59.

Pokrovitelj DO Mizarstvo in te-sarstvo Zadobrova je za vse najboljše zagotovil pokale in medalje, po tovariškem klepetu pa so se tekmovalci in organizator razšli z obljubo, da se ponovno srečajo tudi prihodnje leto.

V. S.

● Dan planincev, naš praznik

Špikovci niso zamudili nobene priliko za povabilo na dan planincev, ki bo na Jančah 11. septembra in prodajo priponek, značek, spominkov ter propagandnih izdelkov, s čimer so prišli do nekaj drobiža, ki ga tako zelo potrebujejo za organizacijsko izvedbo velikega srečanja planincev. Priprave na dan planincev imajo velik odmev. Pred kratkim nam je Slavko Ar-biter, doma iz Laz, ki pa že 40 let živi na Reki, poslal pesem o svojih rodni-h Lazah in Jančah kot darilo in prispevek prazniku slovenskih planincev. Pesem bomo objavili v septembrski številki. Posnetek je z letošnjega prvomajskega srečanja na Pečarju (Foto: S. G.)

● Obvestilo vsem bivšim internirancem taborišča Rab

Komisija za bivše politične zapornike in interniranec - odbor taborišča Rab pri RO ZZZ NOV Slovenije, ima v svojem programu glavno nalogo, da postavi in odkrije spomenik na območju, kjer je bilo taborišče za ženske, otroke, starčke in invalide na Rabu. Odkritje spomenika bo združeno s proslavo in komemoracijo ob 45. obletnici kapitulacije fašistične Italije in formiranju Rabske brigade. Slovesnost je predvidena za 24. in 25. september 1988 (dva dni) na Rabu. Stroške prevoza bomo delno krili iz prispevkov skupščine občine Moste-Polje, OO ZZZ NOV, OK SZDL ter delno tudi iz prispevkov naših delovnih organizacij, stroške bivanja (večerja, prenočišče, zajtrk in kosilo) po dogovorjeni ceni 25.000 din plača vsak udeleženec sam.

Vse preživle bivše interniranec tega zloglasnega taborišča, tudi tiste, ki niso vključeni v organizacijo Zveze borcev in jih nimamo v evidenci, prosimo, da prijavi svojo udeležbo pisno na občinski odbor ZZZ NOV Ljubljana Moste-Polje, 61110 Ljubljana-Moste. Ob Ljubljanci 42, ali telefonično na štev. 443-035 tov. Adeli. V prijavi navedite priimek in ime, naslov stanovanja ter čas, prebit na Rabu. Rok prijave je do 10. avgusta 1988. Na razpolago je le en avtobus, zato je število prijav omejeno. Pohitite! Interniranci taborišča Rab! Morda je to potovanje v kraj vašega nepopisnega trpljenja zadnje, zato ne odlašajte in prijavi svojo udeležbo!

Komisija za bivše politične zapornike in interniranec pri OO ZZZ NOV